Dotazníkové šetření zaměřené na ekodesign u vybraných malých středních firem v České republice

SOTEX provedl v rámci přípravné fáze projektu LIFE krátké dotazníkové šetření zaměřené na povědomí ve firmách o ekodesignu textilních výrobků. Dotazování proběhlo v intervalu od 19.-23. září 2022 elektronicky (oslovení e-mailem a dotazník na platformě google forms). Osloveno bylo celkem 728 relevantních členských firem SOTEXu, z tohoto počtu bylo získáno 74 odpovědí. Jedná se tedy o responsibilitu zhruba 10 %.

Dotazník obsahoval 14 otázek, většinou uzavřených s možností individuální odpovědi.

Respondenti byli z více než 50 % výrobci oděvů, pokud se jednalo o výrobce textilu, účel použití jejich materiálů byl ze 40 % pro oděvní výrobky, ostatní pro domácenský, koupelnový a dekorační textil, okrajově pak technické aplikace (zdravotnictví a armáda).

Respondenti se jasně vyjádřili, že sledují životnost svých výrobků (82,4 %), přičemž jejich živostnost pro většinu z nich (81,6 %) je delší než 2 roky (období, po které mohou být výrobky reklamovány z důvodů vady). Pro 88,2 % respondentů je důležitější fyzická životnost výrobků oproti morální (sezónní výrobky). Pouze 3 % si myslí, že morální životnost je důležitější. Pro 7,8 % respondentů jsou důležité oba parametry.

Opravitelnost a dostupnost oprav byla sledována v následující části dotazníků.

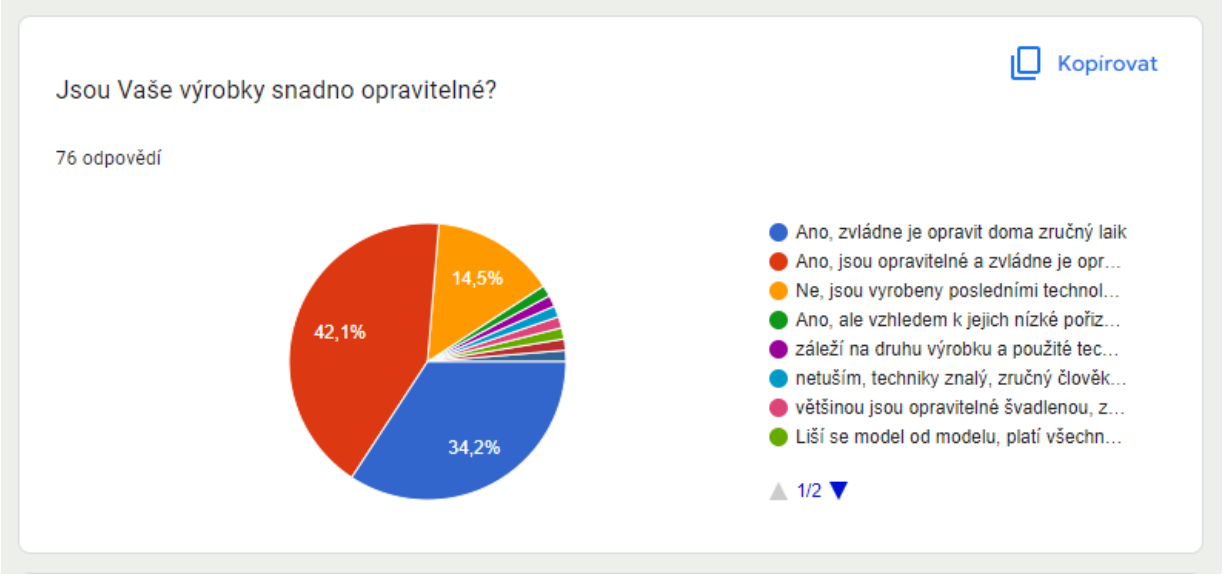

34,2 % respondentů odpovědělo, že jejich výrobky dokáže opravit zručný laik, 42,1 % odpovědělo, že je dokáže opravit zručná švadlena, 14,5 % odpovědělo, že je není možné opravit, zbývajících 9,2 % odpovědělo rozdílně – například co to je opravitelnost, také se vyjadřovali ke schopnostem laiků nebo švadlen, případně k pořizovací hodnotě výrobku.

Firmy, které odpověděly na tento dotaz, z většiny zajišťují opravy svých výrobků vlastními silami. Pouze 3,9 % zajišťuje opravy externími kapacitami. 35,5 % opravy ale neposkytuje vůbec. 9,2 % o rozšíření služby oprav uvažuje. Stejný podíl se pak vyjádřil v otevřené odpovědi – například opraví při reklamaci.

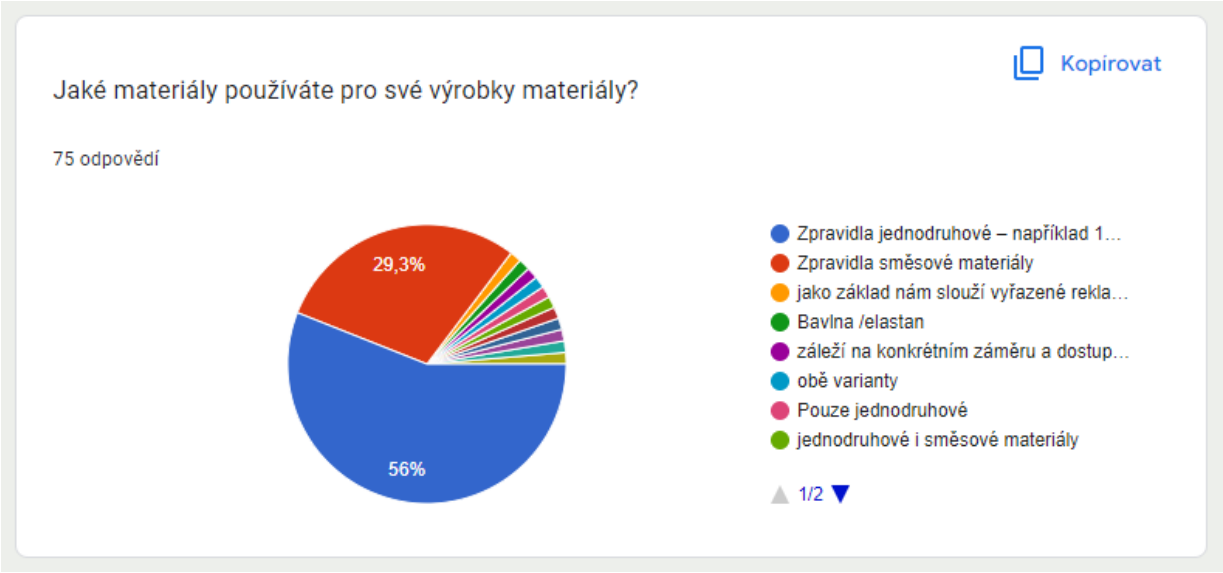

Výrobky respondentů jsou vyráběny z 58,6 % z jednodruhových materiálů (zahrnuty dvě odpovědi z otevřených odpovědí), 29,3 % vyrábí své výrobky ze směsových materiálů.

Ochota začít používat jednodruhové materiály z důvodů snadnější recyklace rozděluje zájem firem vyjít vstříc zákazníkům. 39,7 % respondentů vyjádřila snahu a podporu používání jednodruhových materiálů, oproti 32,9 %, kteří mají zájem udržet si své stávající zákazníky, kteří jsou zvyklí na stávající materiálové složení.

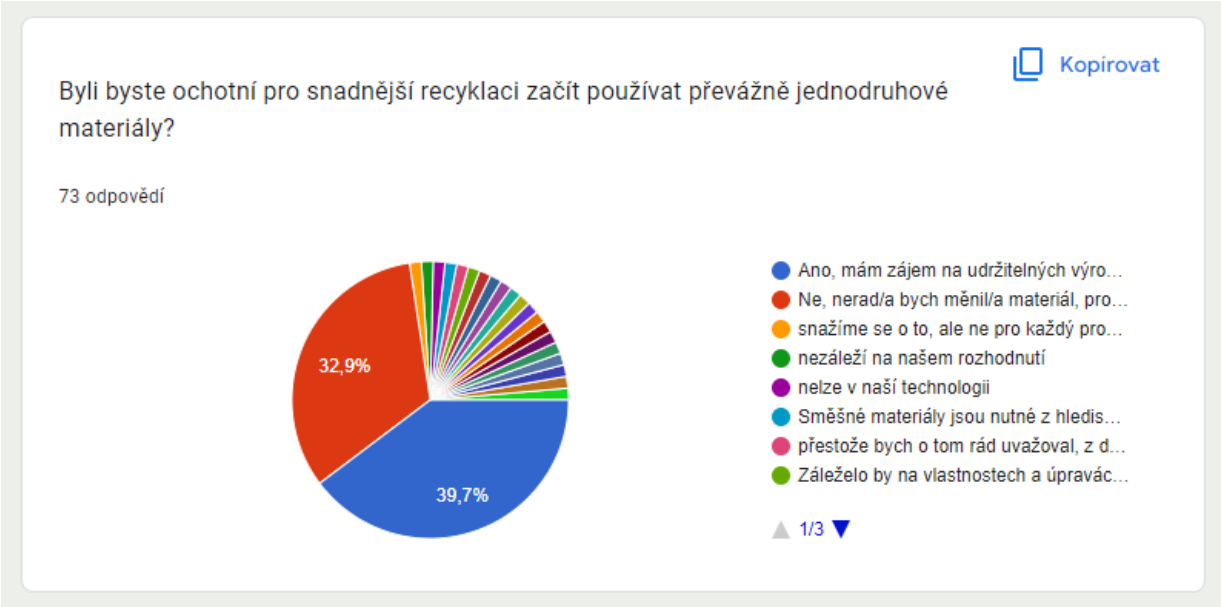

41,3 % respondentů používá materiály s podílem recyklovaných vláken, 40 % respondentů nepoužívá recyklované materiály a 14,7 % o tom uvažuje.

44,7 % respondentů kombinuje obalové materiály recyklovatelné a standardní plastové, 32,9 % používá plně ekologickou, recyklovatelnou formu obalů. 22,4 % používá standardní obalové materiály, nebo má jiné řešení.

Cirkulární model podnikání odmítá 76 % respondentů, 14,7 % respondentů uvažuje o zavedení tohoto modelu podnikání, mezi volnými odpověďmi se objevily již firmy, které tento model již využívají.

Souhrn:
Dotazníkového šetření zaměřeného na ekodesign textilních výrobků se zúčastnilo celkem 74 firem ze 728 oslovených. Respondenti byli převážně výrobci oděvů (z více než 50 %). Respondenti se vyjádřili, že sledují životnost svých výrobků v 82,4 %a je pro většinu z nich (81,6 %) delší než dva roky. 76,3 % považuje své výrobky za snadno opravitelné buď vlastními silami, nebo šikovnou krejčovou. Zhruba šestina považuje své výrobky za neopravitelné. Téměř polovina firem poskytuje opravy oděvů vlastními silami. Stejný podíl pak službu oprav neposkytuje, ale třeba zvažuje její začlenění do firemního portfolia. Odpovědi dále ukázaly, že většina firem (58,6 %) používá k výrobě jednodruhové materiály. Zhruba třetina respondentů odpověděla, že pro své výrobky volí směsové materiály. Ochota vyměnit směsové materiály za jednodruhové se ukazuje u zhruba 40 % respondentů, přibližně třetina respondentů má obavu změnit materiál, aby nepřišla o stávající zákazníky. Více než 40 % respondentů používá materiály s podílem recyklovaných vláken, téměř stejný podíl používá standardní textilní materiály (40 %) a zhruba šestina zvažuje, že tyto materiály začlení do výroby. Environmentální chování se prolíná také do obalových materiálů textilních výrobků – 44,7 % kombinuje standardní a ekologické varianty obalů, 32,9 % používá plně recyklovatelné obaly a 22,4 % balí své výrobky do klasických plastových obalů. 76 % respondentů nezvažuje příklon k cirkulárnímu modelu podnikání oproti 19 %, kteří jej již mají ve firmě nastavený, a jejich podnikání je na něm založeno.

Zpracovala dne 26.09.2022 Ladislava Zaklová